

**Noderīga personalizēta
atgriezeniskā saite skolēnu
individuālo kompetenču attīstībai un
mācību snieguma uzlabošanai**

Ina Baumanė / Vita Grīnberga

Rīgas Valsts vācu ģimnāzija

19.10.2020

Saturs

- Atgriezeniskās saites nozīme mācību procesā.
- Formatīvās vērtēšanas lomas pieaugums.
- Praktiski piemēri: AS sniegšana, izmantojot SLA (snieguma līmeņa aprakstus).
- Padlet izmantošana un izmēģināšana.
- **Patstāvīgais darbs:** Labās prakses piemērs atgriezeniskās saites sniegšanai skolēniem.

Mācību satura plānošana stundai

Balstoties uz Roberta Ganjē 9 mācību notikumiem

1. Aktualizācija

2. Apjēgšana

3. Refleksija / Nostiprināšana

1. Aktualizācija

- Pievērst skolēna uzmanību
- Komunicēt sasniedzamos rezultātus
- Aktivizēt iepriekšējās zināšanas

2. Apjēgšana

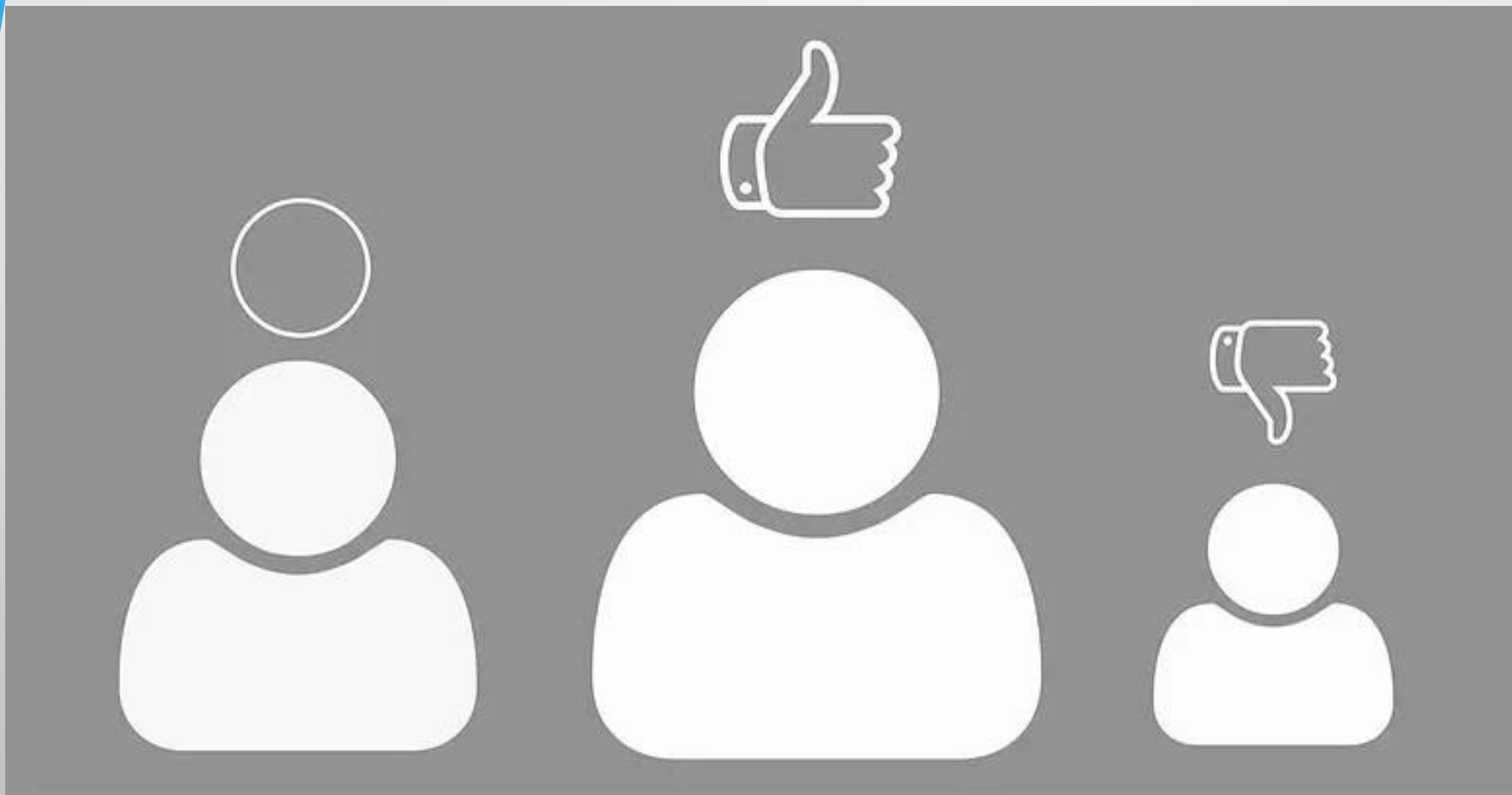
- Piedāvāt jaunu saturu
- Virzīt mācīšanos un atbalstīt to
- Dot iespēju jauno saturu lietot
- Sniegt atgriezenisko saiti

3. Refleksija / Nostiprināšana

- Novērtēt sniegumu
- Sekmēt pārnesi / vispārināšanu

Katrā stundā ir:

- skaidri mērķi jeb sasniedzamais rezultāts
- jēgpilni uzdevumi un atbalsta materiāli
- attīstoša atgriezeniskā saite un domāšana par savu mācību procesu
- vērtības, attieksmes, vispārīgās (caurviju) prasmes un iemaņas
- formatīvā vērtēšana jeb vērtēšana snieguma uzlabošanai mācību procesā

Džons Hatijs (John Hattie, 2008), kurš ilgstošos pētījumos ir atklājis, ka **atgriezeniskā saite** ļoti spēcīgi ietekmē sniegumu, vienlaikus ir arī atzinis, ka ir "bijis sarežģīti šo jēdzienu saprast".

Kas ir īsta atgriezeniskā saite (AS)?

- Ieteikums?
- Uzslava?
- Snieguma novērtējums?
- Nē!

- Informācija kļūst par atgriezenisko saiti tikai tad, ja es cenšos kaut ko sasniegt, un informācija man rāda, vai es esmu "uz ceļa", vai man "jāmaina kurss". (Grant Wiggins)

- Pētījumi liecina, ka mazāk mācīšanas un vairāk atgriezeniskās saites ir atslēga tam, lai labāk mācītos.

Atgriezeniskā saite

- Noderīga atgriezeniskā saite:
  - Kas man izdodas?
  - Kas pagaidām vēl nē, kāpēc?
  - Ko un kā darīt tālāk?

Septiņas efektīvas atgriezeniskās saites pazīmes

1. atsaucas uz mērķi
2. redzama un skaidra
3. reāla
4. draudzīga
5. savlaicīga
6. nepārtraukta – kamēr nav sasniegts mērķis
7. konsekventa

- Septiņas efektīvas atgriezeniskās saites pazīmes.

<https://www.skola2030.lv/lv/jaunumi/blogs/septinas-efektivas-atgriezeniskas-saites-pazimes>

Septiņas efektīvas atgriezeniskās saites pazīmes

- **Praktisks uzdevums:**
- Lasiet tekstu, pasvītrojiet atslēgas vārdus tekstā.
- Uzrakstiet, kura AS pazīme ir aprakstīta.
- Pastāstiet svarīgāko informāciju kolēģiem.

Uz mērķi vērsta izaugsme

Kā izmantot atgriezenisko saiti kā daļu no vērtēšanas sistēmas?

- Domāt par **vērtēšanu** kā par **atgriezenisko saiti, informāciju, kas nepieciešama, lai uzlabotu sniegumu.**
- Atgriezeniskā saite – **formatīvās vērtēšanas neatņemama sastāvdaļa, tās svarīgākā daļa.**
- Mazāk atgriezeniskās saites, kas nāk tikai no skolotāja, kā arī vairāk atgriezeniskās saites, kas balstīta pašā sniegtā.

VĒRTĒŠANA

Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana	Diagnosticējošā vērtēšana
Nepārtraukta ikdienas mācību procesa sastāvdaļa un nodrošina skolēnam un pedagogam atgriezenisko saiti par skolēna tā brīža sniegumu pret plānotiem sasniedzamajiem rezultātiem.	Organizē mācīšanās posma noslēgumā (piemēram, temata, mācību gada, izglītības pakāpes noslēgumā), lai novērtētu un dokumentētu skolēna mācīšanās rezultātu.	Lai izvērtētu skolēna mācīšanās stiprās un vājās puses un noskaidrotu nepieciešamo atbalstu.

Formatīvās vērtēšanas lomas palielināšanās

Skola2030 konference «Vērtēt, lai mācītos»

<https://www.youtube.com/watch?v=bilmxTPkYtw&index=10&list=PLTR3adVVK4g-eo4RORlyhelMQiZmmL2zO>

Formatīvā vērtēšana – kas tas ir?

Formatīvā vērtēšana - vērtēšana, lai mācītos:

- atbalsta, sekmē, precīzi virza mācīšanos;
- dot nepieciešamo informāciju, lai varētu uzlabot mācīšanu un mācīšanos.

Procesā skolēns gūst pieredzi:

- kā plānot un pārraudzīt mācīšanos,
- iegūt un izmantot atgriezenisko saiti, lai savu mācīšanos uzlabotu.

Formatīvā vērtēšana – kas jauns?

- Atšķirība – summatīvā vērtēšana: atzīme, formatīvā: mutisks vai rakstisks komentārs, kas palīdz
- Svarīgi – novērtēt attiecībā pret sasniedzamo rezultātu
- Sadarbība: skolotājs – skolēns; skolēns – skolēns
- Skolēnu iesaistīšana: mērķu definēšanā, kritēriju izstrādē u.c.

Praktiski piemēri.

Atgriezeniskās saites sniegšana, izmantojot SLA aprakstus, lai novērtētu dažādas prasmes.

- **1.piemērs**
- **Prasme** : Atrod informāciju tekstā.
- **Uzdevums**: Nosakiet, kuram tekstpratības līmenim atbilst dotās skolēnu atbildes!

Prasme	1. līmenis Mēģina standartu	2. līmenis Tuvojas standartam	3. līmenis Sasniedz standartu	4.līmenis Pārsniedz standartu
Atrod informāciju tekstā	Atrod tieši izlasāmu (burtisku) informāciju (piem., konkrētā tekstā atrodama atbilde uz konkrētu jautājumu, atdod konkrētu terminu, jēdzienu)	Atrod/nolasa pazīstamu, bet ne burtiski izlasāmu informāciju (piem., tekstā tas pateikts citiem vārdiem) Var būt vairāki tekstu fragmenti.	Atrod/nolasa daļēji pazīstamu informāciju (piem., jāatrod atslēgas vārdi vai jāpieņem lēmums -ir vai nav) Teksts var būt dots arī kā tabula, shēma u.c. , teksts var saturēt nezināmus terminus.	Atrod tekstā kompleksu informāciju (atslēgas vārdi +...) Nezināma konteksta teksts dots kompleksi (vairākos veidos), nepieciešams izmantot informāciju no visiem tekstiem.

Praktiski piemēri.

Atgriezeniskās saites sniegšana, izmantojot SLA aprakstus, lai novērtētu dažādas prasmes.

- **2.piemērs.**
- **Prasme:** Analizē tekstu.
- **Uzdevums:** Nosakiet, kuram snieguma līmenim atbilst dotās skolēnu atbildes!

Kā lietot snieguma līmeņa aprakstus (SLA)?

Pirms
uzdevuma
veikšanas

Darba
pilnveidošanai

Skolēnu
savstarpējam
vērtējumam

Darba
vērtēšanai

Skolēnu
iesaiste SLA
veidošanā

Atzīmju
likšanai

Sācis apgūt

Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve.

Skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā. Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei.

Skolēnam jāturpina sistemātiski mācīties, lai sekmīgi apgūtu tālāko mācību saturu.

Turpina apgūt

Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs.

Skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā arī mazāk zināmā situācijā, pēc vajadzības izmanto atbalsta materiālus.

Dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei.

Skolēnam jāturpina nostiprināt noteiktas atsevišķas zināšanas, izpratni, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes.

Apguvis

Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs.

Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā. Uzdevumu izpilda patstāvīgi.

Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē.

Apguvis padziļināti

Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs. Spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli. Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā un starpdisciplinārā situācijā. Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē. Šis līmenis nenozīmē, ka skolēns ir pārsniedzis šajā klasē noteikto sasniedzamo rezultātu.

Skolēnu iesaiste SLA veidošanā

- **Vācu valoda, 10.kl. Mit uns B1+**
- **Sasniedzamais rezultāts:** Lieto atbilstošus izteiksmes līdzekļus, lai izrādītu sapratni un sniegtu padomu.
- **Uzdevums:** Lasi ierakstu forumā un raksti atbildi. Izrādi sapratni par situāciju un sniedz padomu, lietojot atbilstošus izteiksmes līdzekļus.

Kritēriji	3	2	1
Saprot forumā aprakstīto situāciju un atbilstoši reaģē.	Pilnībā saprot aprakstīto situāciju, atbilde satur visus minētos aspektus.	Saprot aprakstīto situāciju, bet atbilde nesatur visus minētos aspektus.	Daļēji saprot aprakstīto situāciju un atbilde satur dažus aspektus.
Lieto atbilstošus izteiksmes līdzekļus, lai paustu sapratni un sniegtu padomu.	Lieto daudzveidīgus izteiksmes līdzekļus, lai paustu sapratni un sniegtu padomu. Ir pieļaujamas atsevišķas nebūtiskas gramatikas un pareizrakstības kļūdas.	Lieto piemērotus, bet ne tik plaša spektra izteiksmes līdzekļus, lai paustu sapratni un sniegtu padomu. Ir pieļaujamas dažas gramatikas un pareizrakstības kļūdas, kas netraucē saprast teksta saturu.	Daļēji lieto piemērotus izteiksmes līdzekļus, lai paustu sapratni un sniegtu padomu. Ir vairākas būtiskas gramatikas un pareizrakstības kļūdas.

Skolēnu savstarpējas AS sniegšana Padlet

Skolēnu iesaiste snieguma novērtēšanā

https://padlet.com/ina_baumane/v8tiov7m37y5

Individuālas AS sniegšana Padlet

- **Prasme:** Protu formulēt un pamatot viedokli.
- https://padlet.com/ina_baumane/466rlivpjg20

AS sniegšana darba pilnveidošanai

- Teksta rediģēšana Padlet
- https://padlet.com/ina_baumane/6c37hophizso

Praktisks uzdevums

- Kādas AS sniegšanas metodes, paņēmienus un formas izmantojiet?
- https://padlet.com/ina_baumane/l6px93jfozbt
- Publicē savu tekstu.
- Uzraksti komentāru.
- <https://www.wolfgangsee.info/>
- Ievieto attēlu.

Formatīvās vērtēšanas rīki tiešsaistē

- <https://manaklase.weebly.com/format299v257s-v275rt275saronanas-r299ki.html>

Papildus resursi

Mācīšanās lietpratībai.

https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf

Atgriezeniskā saite. Izvērtēšana. <https://www.metodes.lv/atgriezeniska-saite-izvertesana>

Profesionāla atgriezeniskā saite – informācija par mācīšanos. Projekta “Scientix” pieredze.

https://www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Publikacijas/Projekta_istenotas_aktivitates/MA_konference_France_Riga09102015.pdf

Rezultātu vērtēšana un atgriezeniskā saite jeb izpratne par to, kas ir mācīšanās, mācīšanās rezultāts.

<http://pedagogs.lv/2018/02/23/rezultatu-vertesana-un-atgriezeniska-saite-jeb-izpratne-par-to-kas-ir-macisanas-macisanas-rezultats/>

Rokasgrāmata Metodiskie paņēmieni skolēnu sociāli emocionālo prasmju novērtēšanai skolā.

https://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/rokasgramata_met_pan_sem.pdf

Vērtēšana skolēna izaugsmei (Pāvels Pestovs) <https://youtu.be/pcsWNN4FfVo>

Pāvels Pestovs,

Diagnostikas un vērtēšanas satura izstrādes vadītājs 21.08.2020.

<https://www.facebook.com/Skola2030/videos/302693557488104>

Kā vērtēt kompleksu sniegumu? (Dace Namsone)

https://www.youtube.com/watch?v=giDptgvz_1s&list=PLTR3adVVK4g-eo4RORlyhelMQiZmmL2zO&index=3

Skolazo30 konference «Vērtēt, lai mācītos»

Solvita Lazdiņa

https://www.youtube.com/watch?v=5tsxGyj_bis&list=PLTR3adVVK4g-eo4RORlyhelMQiZmmL2zO&index=2

“Vērtēt, lai mācītos”, astoņu minūšu video par vērtēšanu no Skolazo30 konferences

<https://www.youtube.com/watch?v=bilmxTPkYtw&index=10&list=PLTR3adVVK4g-eo4RORlyhelMQiZmmL2zO>

- https://www.tvnet.lv/6888016/kas-skolenam-svarigak-pelnit-labas-atzimes-vai-tomer-saprast-un-iemacities?fbclid=IwAR2zOqHN2X-ABAdpuYLFZeIA4038LZlg7qR73Vc6v28LEnaGfU_Xpb3yixo
- https://www.tvnet.lv/6894387/atzime-var-demotivet-skolenu-macities?fbclid=IwAR23J6QRHOS56SaeP2jQKkachxBsZRoNFxrDRvZ4msoKKHHCx7rHnKsc5_U

Diskusija. Kāpēc formatīvā vērtēšana neiedzīvojas?

<https://www.youtube.com/watch?v=bnbg3A5YcRg>

Patstāvīgais darbs

- Izmēģiniet praksē AS dažādus veidus. Izstrādājiēt vienu praktisku piemēru.
- Ievietojiet to Padlet vai atsūtiet līdz **9.11.uz** epastu: ibaumane@edu.riga.lv